

بسمه تعالی

فهرستی از تدابیر و مسئولیتها

(برگرفته از فرمایشات مقام معظم رهبری)

امتیاز حج بر سایر عبادات

- ✓ هم جنبه الهی و معنوی و فردی آن وهم جنبه اجتماعی اش، از بقیه واجبات امتیاز دارد. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳
- ✓ حج یک واجب طولانی، مستمر، مرکب و متشکل از انواع و اقسام عبادات است. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳
- ✓ جنبه معنوی در آن فوق العاده است. ۱۳۷۳/۱/۳۱
- ✓ حج، از آغاز پرداختن به اعمال مربوطه که طی چند روز انجام می گیرد چه در داخل خانه خدا، چه در مسعای شریف، چه در عرفات، چه در مشعر، چه در منی، چه در اعمال گوناگون، چه در طوافهای مختلف، چه در نشست و برخاستها و چه در افاضه از نقطه ای به نقطه دیگر- همه اش ذکر خداست. ۱۳۷۳/۱/۳۱
- ✓ هر انسان با استعدادی که درست بتواند استفاده کند، همین یک سفر برای اصلاح او تا آخر عمر کافی است. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳
- ✓ یک حج می تواند کاریک امت را اصلاح کند. این قدر بابرکت است. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳
- ✓ واجبی است که فقط مربوط به یک فرد یا یک ملت نیست؛ بلکه مربوط به همه دنیای اسلام است. ۱۳۷۳/۱/۳۱
- ✓ از لحاظ زمان، از لحاظ مکان، از لحاظ توالی حرکاتی که در حج در اختیار حاجی و ناسک گذاشته شده است، یک عبادت استثنایی است. ۸۳/۹/۳۰

اهمیت سرزمین حج

- ✓ حساسترین مناطقی که می شود انسان حرفی را مؤثر در ذهنها فرو کند. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ ائمه در طول دویست و پنجاه سال امامت شیعه، در آن شهرها و در همان کوچه ها، خیابانها و خانه ها؛ در همان سرزمین، در همان بقاع متبرکه، نشستند و اسلام را به مردم تشنه، مشتاق و با معرفت تعلیم و تدریس کردند. ۱۳۷۴/۱/۱۶
- ✓ یاد، ذکر، آثار، قبور مطهره و یادگارهای عزیز پیروان آل محمد، آن جاست. ۱۳۷۴/۱/۱۶
- ✓ بازمانده عزیز و دردانه قیمتی این عالم وجود در روی زمین، در ایام حج، در همان جاست. سید و مولای آفرینش و محبوب دل های مشتاقان، در عرفات، منی، مشعر الحرام و طواف، آن جاست. ۱۳۷۴/۱/۱۶
- ✓ اینجا خانه ی قرآن است؛ محل نزول قرآن است. ۱۳۸۶/۸/۲۳
- ✓ آن جا زمینها متبرک است. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ این جا، جاهایی است که کف پای پیامبر، کف پای امیرالمؤمنین، کف پای فاطمه ی زهرا (سلام الله علیها)، کف پای سلمان به همین زمینها خورده است. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ این وادیهای مختلف مکه، این شعبها، این مراکز گوناگون در مدینه و در مکه، تقدس بسیاری دارد. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ محوطه، محوطه ی عجیبی است؛ مثل این که از عالم دیگری آورده اند و در این دنیای ما گذاشته اند. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ در آن جا کالایی هست که در هیچ جای دیگر نیست: کالای رضای الهی، زیارت خانه خدا، زیارت قبر مطهر پیغمبر. ۱۳۸۱/۱۰/۲۵
- ✓ شهر مکه و مراسم حج، وسیله یی برای امنیت انسان است. ۱۳۸۳/۰۹/۳۰

وظایف زائرین

- ✓ در حج باید سعی کنیم عبودیت را در خودمان تقویت کنیم. هجرت الی الله کنیم. حج را قبول و مقبول درگاه پروردگار قرار دهیم.

- ✓ از شروع حرکت از وطن تا رسیدن به خانه خدا، تا شروع مناسک، تا اثنای آن روزهای حسّاس و تا پایان کار، دائماً یک چیز به یاد حاجی و زائر خانه خدا باید باشد و آن این که رضای الهی را کسب کند؛ از گناهان توبه کند؛ از آنچه او را از خدا دور می‌کند، رو بگرداند و به خدا رو بیاورد. ۱۳۷۱/۲/۱۶
- ✓ سعی کنند این پیام را، که پیام عبودیت خدا و کفر به طاغوت است، قولاً و عملاً نشان دهند. رفتار منظم، رفتار صحیح، رفتار مسلمانانه، رفتار حاکی از عبودیت خدا و رفتار همراه با نظم. ۱۳۷۱/۲/۱۶
- ✓ وحدت را حفظ کنید. دشمن، بسیار خواستار آن است که منادی وحدت را در خانه خودش دچار اختلاف و تفرّق کند. ۱۳۷۳/۱/۳۱
- ✓ مکه را فدای بازارگردی و دکان‌گردی نکنند. مکه بالاتر از این حرفهاست. . . این «ایام معلومات» را برای خودشان و برای زیارت و توجّه و تذکر نگه دارند و آن را فدای کارهای بی‌ارزش نکنند. ۱۳۷۳/۱/۳۱
- ✓ در نمازهای جماعت، شرکت کنید. در اجتماعات، شرکت کنید. نماز اوّل وقت را به جماعت در حریمهای عالی‌مقام حتماً درک کنید. بگذارید حضور شما، حضور مؤمنانه و پرهیزکارانه‌ای باشد که از ملت ایران انتظار می‌رود. ۱۳۷۳/۱/۳۱
- ✓ دل‌های مؤمن پروان آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله، در آن سرزمینها به دنبال یادگارهای عزیز خودشان هم می‌گردند. دنبال یاد ائمه مظلوم خودشان که آن‌جا، پایگاه اشعاع و نورانیت و درس آنها بوده است. ۱۳۷۴/۱/۱۶
- ✓ بدنه‌ی عمومی حج، یعنی آحاد مردم – همه با رفتار، با گفتار و با عمل خودشان نشان بدهند که یک ژبرالحیددی در این‌جا (ایران) وجود دارد که عازم‌است حرکت (انقلاب) خودش را ادامه بدهد؛ ۱۳۷۹/۰۱/۱۰
- ✓ این‌جا یک ذخیره الهی گذاشته شده است که هرکس توفیق پیدا می‌کند دستی به سمت این ذخیره دراز کند، باید حداکثر استفاده را بکند. هرچه می‌توانید، در ایام حج از این ذخیره استفاده کنید. ۱۳۸۱/۱۰/۲۵
- ✓ حاجی در آن‌جا باید رابطه خود را با خدا قوی و مستحکم کند؛ با قرآن انس پیدا کند و تضرّع و ذکر و حضور را وظیفه دائمی خود بدانند. ۱۳۸۱/۱۰/۲۵
- ✓ چه غافلند کسانی که مراسم حج و ایام حج و مناسک حج را به وسیله‌ی پرداختن به امور دنیایی کمرنگ می‌کنند. ۱۳۸۳/۰۹/۳۰
- ✓ حج را باید با توجه، با حضور و با آداب به‌جا آورد. ۱۳۸۳/۰۹/۳۰
- ✓ خشونت کردن با مؤمنین، دعوا کردن با برادران و فسوق و جدال در حج ممنوع است. ۱۳۸۳/۰۹/۳۰
- ✓ از جمله غفلتهای احتمالی در حج، یکی این است که کسانی به‌جای شرکت در نمازهای جماعت، به جای طواف مستحبی، به‌جای حضور در فضای معطر مسجدالحرام یا مسجدالنبی – که از دوران افتخار اسلام و دوران وحی و بعثت، این همه خاطرات در این دو محل وجود دارد– سراغ زرق و برق‌های بی‌ارزش و پوچ و بازارها و مغازه‌ها بروند، برای این‌که جیب دولتهای بیگانه‌ی لابلالی نسبت به منافع مسلمین را پُر کنند؛ جیب کارگر و سرمایه‌دار آنها را با پول ایرانی و با ثروت ملی‌شان پُر کنند. به‌جای شرکت در نمازجماعت، به بازارگردی و دکان‌گردی بروند و اجناس را تماشا کنند. ۸۳/۰۹/۳۰
- ✓ در خود آن مراکز، دستهای استعمار کسانی را گماشته‌اند تا اینکه این اختلافات را تشدید کنند؛ ایرانی چه شیعه‌اش و چه سنی‌اش، مراقب باشد در این دام نیفتد. ۱۳۸۵ / ۹ / ۱
- ✓ مبدا رفتار حاجی ایرانی به‌گونه‌ای باشد که عزت این نظام و انقلاب و شکوه و عظمتی که به اسلام در این‌جا داده شده است، خدای نکرده اندکی مخدوش شود. بعضی اشخاص ملاحظه نمی‌کنند. بعضی اشخاص مسائل شخصی خودشان را، روح مصرفی خودشان را و موارد گوناگونی از این قبیل را بر مصالح یک ملت، بر آبروی یک کشور، بر آبروی اسلام و بر آبروی پرچم برافراشته‌ی جمهوری اسلامی ترجیح می‌دهند. این رویه خوب نیست، مصلحت نیست. همه باید ملاحظه و توجه کنند. حجاج عزیز ما در بین خودشان به افرادی که می‌بینند ملاحظه‌ی مصالح اسلام و انقلاب را نمی‌کنند، تذکر دهند. ۱۳۷۵/۱۲/۱۶
- ✓ هر کدام از حاجیان ... جزئی از یک حرکت عظیم و از یک کار بزرگ جهانی و اسلامی و انقلابی و سیاسی و عبادی هستند؛ باید خودشان را جزئی از این مجموعه به حساب بیاورند و آن‌گونه عمل کنند. ۱۳۷۰/۳/۱

✓ اعمال را با تدبیر انجام دادن؛ این طواف، این سعی، این وقوف، این حالت خضوع و خشوع، این رعایت محرمات و ممنوعات دوران احرام؛ هر کدام از اینها یک درس است. این را حجاج محترم ما و برادران و خواهران عزیز ما با وارد کردن انگیزه‌های کوچک دنیائی باطل نکنند؛ مثل همین خریدن جنسی از فلان مغازه. خود این مبتلا شدن به مراجعه‌ی به مراکز فروش برای یک چیز کم اهمیت، یک بلا و یک مشکل است و ملاساتی که دارد. ۱۳۸۶/۸/۲۳

✓ اگر یک جوانی، یک مردی یا زنی در دوره‌ی حج انس با قرآن را یاد بگیرد، تأمل و تدبیر در عبارات دعاها و مناجات با پروردگار رایاد بگیرد، این می‌شود سرمایه‌ای برای او در طول زندگی. حاجی اگر خود را مقید کند که در مدینه‌ی منوره یک ختم قرآن بخواند؛ در مکه‌ی مکرمه یک ختم قرآن بخواند - اینجا خانه‌ی قرآن است؛ محل نزول قرآن است - یا اگر نمی‌تواند، یک ختم قرآن بخواند، یک بخش عمده‌ای از قرآن را بخواند با تأمل، با تدبیر. ۱۳۸۶/۸/۲۳

وظایف مدیران اجرایی (کارگزاران حج)

- ✓ راه بردن توده‌های عظیم حاجی در مراسم پُرمعنا و پُربرکت حج، یک وظیفه است. ۱۳۷۹/۱۱/۱۰
- ✓ یکی از کارهای سازمان حج و بعثه‌ی مربوط به این کار، باید این باشد: مردمی را که می‌خواهند مسافر حج بشوند، از پیش در اینها ظرفیت و آمادگی به وجود بیاورند. ۱۳۸۵/۹/۱
- ✓ مایک عده را به اردو برده‌ایم و می‌خواهیم روی اینها اثر بگذاریم: ۱۳۷۰/۴/۲۳
 - وقتی که برمی‌گردند، منقلبشان کرده باشیم. ۱۳۷۰/۴/۲۳
 - هر کس برمی‌گردد، بایستی کانه از عالم معنا و از بهشت برگشته باشد. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ ما باید از همه‌ی مظاهر و ظواهر و شعائر حج استفاده بکنیم: ۱۳۷۰/۴/۲۳
 - ببینیم در عرفات چه استفاده‌یی می‌توان کرد. ۱۳۷۰/۴/۲۳
 - در منی، یا در خود مکه، یا در مدینه، چه استفاده‌یی می‌توان کرد. ۱۳۷۰/۴/۲۳
 - در بحبوحه‌ی اعمال حج، چه استفاده‌هایی می‌توان کرد. ۱۳۷۰/۴/۲۳
 - بعد از ایام حج - که یک مقدار فراغت و آرامش هست - چه استفاده‌هایی می‌توان کرد. ۱۳۷۰/۴/۲۳
 - ما باید برای دانه‌دانه‌ی اینها برنامه داشته باشیم ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ فرهنگ و اخلاق و منش و رفتار مردم خودمان را طوری بکنیم که الگو بشوند. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ من از هر کس که به نحوی با حاجی‌ای ارتباط دارد، خواهش می‌کنم که حاجی را به روح و معنویت حج نزدیک کنند ۱۳۷۴/۱/۱۶
- ✓ چه در رفتن، چه در آنجا و چه در بازگشت حُجَّاج، فضای معنوی کشور را هر چه بیشتر رنگینتر کنید. ۷۸/۱۱/۲۶
- ✓ تمام مناسک و کارهای حج به نحوی، گوشه‌ای از وجود ما را به معنویت و خدای متعال جذب می‌کند. مراقب باشید که حج، این جهت را از دست ندهد. ۱۳۷۴/۱/۱۶
- ✓ این مکان و این زمان را دیگر کجا می‌شود پیدا کرد؟ از این فرصت باید همه استفاده کنند. ۱۳۸۱/۱۰/۲۵
- ✓ شما که میزبانان و میهمانداران و خدمتگزاران حُجَّاج هستید، این نکات را باید دائم به یکایک آنها یادآور شوید. ۱۳۸۱/۱۰/۲۵
- ✓ زلال معنویت و هدایت به وسیله این مجموعه‌های مؤمن و علاقه‌مند، باید دائماً به سوی دل‌های تشنه حُجَّاج روانه شود. ۱۳۸۱/۱۰/۲۵
- ✓ حج فرصت خود سازی و بازسازی اخلاقی و معنوی است، فرصت دیدن شوکت اسلام است، عظمت اسلام را ببینید؛ عظمت امت اسلامی را در حج مشاهده کنید. هر چیزی که حاجی را از این عبرت و درس بزرگ باز دارد، مضر و مغل است، و شما کارگزاران حج باید به این نکته توجه کنید و حاجی را به آنچه که باید ببیند، درک کند و به آن بصیرت پیدا کند، هدایت کنید؛ او را کمک کنید. ۱۳۷۷/۱۱/۲۸
- ✓ این، صحنه عظیم حج است و شما خدمتگزاران، که باید حُجَّاج را راهنمایی و هدایت کنید؛ احکام آنها را به آنها تعلیم بدهید، آنها را از لحاظ عمل شخصی‌شان، از لحاظ استفاده بهتر از مراسم حج، راهنمایی کنید. ۱۳۷۲/۲/۸

- ✓ از معنویت حج و بهره‌برداری از مفاهیم عالی ادعیه و زیارات و آیات کریمه قرآن غفلت نکنید. ۱۳۸۱/۱۰/۲۵
- ✓ حج، اصلاً به معنای قصد است. این را باید تقویت کرد. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳
- ✓ سازندگی شخصی و اخلاقی و معنوی - که روحانیون محترم، علمای محترم در داخل کاروانها میتوانند خیلی نقش ایفا کنند و هم سازندگی ملی؛ یعنی خلیفات یک ملت ملتئم، پخته، سنجیده، خردمند را در دوره‌ی حج، زمینه‌اش را برای حاجی فراهم کند. ۱۳۸۶/۸/۲۳
- ✓ اگر حاجی در دوره‌ی حج انس با قرآن رایاد بگیرد، تأمل و تدبر در عبارات دعاها و مناجات با پروردگار رایاد بگیرد، این می‌شود سرمایه‌ای برای او در طول زندگی. ۱۳۸۶/۸/۲۳
- ✓ اگر عادت کند به تأمل و تدبر در قرآن در این مدتی که آنجاست بتواند عادت بدهد حاجی را به این چنین سیره‌ها و رویه‌های ماندگار معنوی و روحی - این برای او می‌شود یک سرمایه. ۱۳۸۶/۸/۲۳
- ✓ اعمال را با تدبیر انجام دادن؛ این طواف، این سعی، این وقوف، این حالت خضوع و خشوع، این رعایت محرمات و ممنوعات دوران احرام؛ هر کدام از اینها یک درس است. ۱۳۸۶/۸/۲۳
- ✓ در هر اتفاقی از اتفاقاتی زوآر باید دو جلد، سه جلد، پنج جلد کتاب باشد؛ البته نه یک کتابخانه که نداند کدامش را باید انتخاب کند. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- در هر اتفاقی باید کتابها متنوع باشد ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- کتابها را با هم تبادل کنند. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- کتاب باید جاذبه‌دار باشد. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- کاری کنیم که خواننده‌ی کتاب، مطالب را مثل شکلات در دهانش بگذارد؛ حتی نخواهد خیلی بجود؛ ببلعد و جذب بدنش شود. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- خیلی هم لازم نیست تعداد کتابها زیاد باشد؛ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- کتابی که مطمئن باشید وقتی کسی دستش گرفت، آن را تا آخر می‌خواند. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- سلیق را در نظر بگیرید؛ البته سلیق و ذایقه‌هایک طور نیست. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- طبق ذایقه‌های مختلف، کتابهای متنوع و به میزان زیاد تولید کنید؛ چه در این‌جا، چه در آن‌جا. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- روشهای معقول و معمول را به کار ببرید، برای این‌که افراد را به خواندن وادار کنید. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- کتابهای خوبی می‌شود پیدا کرد؛ چه درباره‌ی حج، چه درباره‌ی غیر حج. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- باید از این فرصتها استفاده کنیم و در ضمن کتابها، به این مفاهیم و مباحث برسیم. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- ✓ در نمازهای جماعت، شرکت کنید. در اجتماعات، شرکت کنید. نماز اوّل وقت را به جماعت در حریمهای عالی‌مقام حتماً درک کنید. ۱۳۷۳/۱/۳۱
- ✓ بزرگترین پیام سیاسی اسلام وحدت است... برائت از کفار و مشرکین... اینهاست پیام حج؛ اینهاست معنویت این واجب بزرگ. دلها را، جانها را، ذهنها را به این جهت سوق بدهید؛ چه مسؤولیتهای مختلف، چه رؤسای کاروانها، چه علمای اعلام و محترمین و روحانیان عزیزی که با کاروانها هستند و چه هر کسی که مسؤولیتی دارد. ۱۳۷۷/۱۱/۲۸

شرط تأثیر گذاری کار فرهنگی

- ✓ جنبه‌ی شخصی و عبادی عمل شما، مثل خود حج، یک جنبه‌ی اصلی است؛ از آن نباید غفلت کرد. ۱۳۷۹/۱۱/۱۰
- ✓ همه چیز از باطن ما می‌جوشد؛ کار شما هم همین طور است؛ یک کار مهم حکومتی است. ۱۳۷۹/۱۱/۱۰
- ✓ اگر کار برای خدا و به قصد انجام تکلیف و کسب مرضات الهی شد، خداوند به آن برکت می‌دهد، اثر می‌دهد، جذابیّت می‌دهد و دلها را به طرف آن جلب می‌کند. در این مورد خاص هم، آنچه را که شما از تأثیرات حج دنبال آن هستید، فراهم می‌کند. ۱۳۷۲/۲/۸

- ✓ باید از باطن هریک از افرادی که دست‌اندرکار این کار عظیم هستند، رشته‌ی پیوندی با حضرت حق، با باطن این عالم و با حقیقت خود حج برقرار بشود. ۱۳۷۹/۱۱/۱۰
- ✓ قصد اخلاص در کار، توجه به خدا. ۱۳۷۹/۱۱/۱۰
- ✓ استمداد و هدایت خواستن از او، گذاشتن هر کاری به حساب او، تحمل هر رنجی برای او، بیرون آمدن از هر شائبه‌ی جز ادای تکلیف او، شرایط کار است. ۱۳۷۹/۱۱/۱۰
- ✓ اگر این طور شد، آنگاه محصول کار نورانی خواهد شد. ۱۳۷۹/۱۱/۱۰
- ✓ اگر شما می‌خواهید بر مخاطبانان تأثیر بگذارید باید با اخلاق با آنها مواجه شوید. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳
- ✓ باید نشان دهید که اخلاقتان تغییر پیدا کرده است. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳
- ✓ باید اثبات کنیم که اسلام در آن بطن‌البطن جان ما و در آن ژرفای روح ما نفوذ و رسوخ کرده و به خورد جان ما رفته است. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳
- ✓ هم با زبان، هم با عمل و رفتار و برخورد با مخاطبان. ۱۳۸۶/۸/۲۳
- ✓ با عمل، حضور، توجه و رفتار، باید مردم را به معنویت سوق داد. ۱۳۷۴/۱/۱۶
- ✓ با اخلاق اسلامی، رفتار اسلامی، گذشت، حکمت، بلندنظری، پختگی، انسانیت، خیرخواهی و مروت. ۱۳۷۶/۱۲/۱۳

خدمات رسانی به حجاج

- ✓ علاوه‌ی بر نعمت خود حج، نعمت خدمت به حجاج و کار برای حجاج هم برای شما وجود دارد. ۱۳۸۶/۸/۲۳
- ✓ بگذارید حج واقعاً یک رنگ و بویی از نوعی ریاضت اختیاری داشته باشد. ۱۳۷۸/۱/۱۸
- ✓ حج، یک تمرین است، در همه جهت تمرین است؛ در این جهت هم یک تمرین باشد. ۱۳۷۸/۱/۱۸
- ✓ بگذاریم اصلاً این جا میدان ریاضت باشد؛ مردم قدری ریاضت اختیاری بکشند. ۱۳۷۸/۱/۱۸
- ✓ در بخش خدمات حج باید ریاضت کشید. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- ✓ حج جایی است که باید هر چه ممکن است انسان از انگیزه‌های دنیوی و مادی جدا و دور بشود. ۱۳۸۵/۰۹/۰۱
- ✓ انگیزه‌های مادی را تا آنجایی که ممکن است، باید از دلها خارج کرد. ۱۳۸۵/۹/۱
- ✓ انگیزه‌ی بازارگردی و سوغات‌خری و اینها را باید کم کرد. ۱۳۸۵/۹/۱
- ✓ این انگیزه‌های مادی باید در حج - چه در حاجی، چه در همراه، چه در کارگزار - دور شود. ۱۳۸۵/۹/۱
- ✓ پذیرایی از حجاج و مسکن و غذا و تأمین آسایش جسمانی‌شان که بتوانند به مسائل معنوی پردازند، خود این یکی از کارهای مهم است. ۱۳۸۵/۹/۱
- ✓ توصیه به صرفه جویی هم که ما همیشه بر آن تأکید می‌کنیم... به جنبه معنوی حج کمک می‌کند. ۱۳۷۷/۱۱/۲۸

وظایف ستادی سازمان (تأمین موارد فوق)

الف : برنامه‌ریزی برای حج

- ✓ شما حجاجی را که وجود مقدس ولی الله‌الاعظم (سلام الله علیه و ارواحنا فداه) در آن حضور دارد ... در نظر بگیرید که واقعاً کامل است. ببینید ما چه قدر با آن حج فاصله داریم. ما هم به قدر توان، بایستی بال و پری بزنیم و حرکت و تلاشی بکنیم. البته، باید روز به روز چیزهایی را که در اختیار ماست، تکمیل کنیم. ۱۳۷۵/۱/۱۵
- ✓ حج از آن حوادثی است که می‌سزد اگر یک سال یک جمع عاقل، عالم، هوشمند و توانا، برای آن چند روز برنامه‌ریزی و تلاش کنند. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ سال آینده را هم بهتر از امسال و سالهای بعد را بهتر از این سالها می‌شود برگزار کرد. ۱۳۷۸/۱/۱۸

- ✓ ما باید به هیچ حدی از خوبی قانع نباشیم. ۱۳۷۸/۱/۱۸
- ✓ ببینیم کجای کار نقیصه وجود داشته است، آن نقیصه را برطرف بکنیم. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ بایستی حج را تقدیر و تقویم درست بکنیم. ۱۳۷۹/۱/۱۰
- ✓ باید به اندازه‌ی ظرفیت حج، چشم امید به منافع حج بدوزیم. ۱۳۷۹/۱/۱۰
- ✓ حج را آن‌چنان که شایسته‌ی حج است، بشناسیم. ۱۳۷۹/۱/۱۰
- ✓ به آن مقداری که الان در برگزاری حج، موفقیت احساس می‌کنیم، اکتفا نکنیم. ۱۳۷۹/۱/۱۰
- ✓ نیتها را در کار حج و کارگزاری حج، باید خیلی فراتر از مقاصد معمولی و کوچک برد. ۱۳۸۵/۹/۱
- ✓ برنامه‌ریزی باید اصولی و عمومی و کلان باشد. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ البته اگر جزئیات هم فرض بشود، خوب و لازم است. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ باید با آن حالت بلندنظری باشد، تا انسان بتواند هر شرایطی را به خدمت بگیرد. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ برای منقلب شدن حجاج هم بایستی برنامه‌ریزی مفصلی بشود. ۱۳۷۰/۴/۲۳
- ✓ شما بایستی حج را به جمع اجزا و خصوصیاتش، حاکی از این نظام قرار بدهید...حالا ببینید چه طوری می‌شود این کار را کرد. البته، شما قطعاً برنامه‌ریزی کرده اید. ۱۳۷۵/۱/۱۵
- ✓ حج یک کار استراتژیک و اساسی برای ماست. صرفاً این نیست که برویم آن را به عنوان یک فریضه انجام دهیم و برگردیم و در واقع از سر واکنیم. نه؛ حج یک فرصت و یک میدان است. ۱۳۷۳/۳/۱۰
- ✓ باید از همه‌ی مظاهر و ظواهر و شعایر حج استفاده بکنیم. مثلاً برای استفاده در منی، در مکه، در مدینه و در بحبوحه‌ی اعمال حج و بعد از فراغت از اعمال حج؛ باید برای دانه‌دانه‌ی اینها برنامه داشته باشیم. ۱۳۷۰/۴/۲۳

ب: تدوین الگوی پشتیبانی و خدمات حج

- ✓ به نظر من کار پشتیبانی و خدمات حج باید به طورسیاستگذاری شده طراحی کنید ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- ✓ مبنای کار دو چیز باشد: یکی تأمین حداکثر آسایش ممکن برای حجاج، تا آنها بتوانند فریضه‌ی حج را انجام دهند. دوم این که همه بدانند حج، سفر سیاحت نیست؛ سفر ریاضت است. ۱۳۷۹/۱۲/۲۷
- ✓ یک الگو برای حج درست کنید، آن را به تصویب برسانید و بعد بطور قاطع بگویید که ما حج را این‌جوری اداره می‌کنیم. ۱۳۷۹/۱/۱۰

لطفاً نقطه نظرات و پیشنهادات خود را به آدرس پست الکترونیکی زیر ارسال نمایید :

moshaver@iran-hadj.org